

DILEMMA KADERS

DILEMMATORIUM

Met welke bril kijk je naar de wereld?

Je kunt op verschillende manieren kijken naar problemen, belevingen, ervaringen en ook naar dilemma's.

De kijkwijze is gebaseerd op één of meer referentiekaders.

Een referentiekader bestaat uit alle factoren die samen een werkelijkheid voor een persoon, een groep of zelfs een samenleving vormen.

Door voortschrijdend inzicht, educatie en het opdoen van ervaringen, veranderen referentiekaders in de loop der tijd.

OVER KADERS, WAARDEN & NORMEN

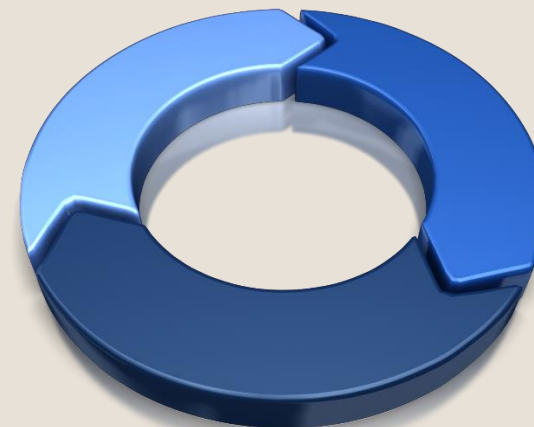
De referentiekaders van waaruit je naar een dilemma kijkt, zijn bepalend voor welke keuze je gaat maken voor optie A of B.

Ook is het referentiekader bepalend voor de waardeschatting van het dilemma waarmee je te maken krijgt.

Bij een waardeschatting stel je vast hoe belangrijk een dilemma is t.o.v. andere dilemma's of problemen waarmee je te maken hebt en/of de situatie waarin je verkeert, alsook hoe belangrijk de afzonderlijke opties zijn en het vaststellen hoe beneficiair de gevolgen van een keuze zijn voor jezelf en/of anderen. De waardeschatting wordt ook wel een waarde genoemd.

Op basis van de waardeschatting en consequenties van de gemaakte keuze, maak je een afspraak met jezelf en/of anderen om in vergelijkbare toekomstige situaties op een vergelijkbare wijze te gaan handelen. Deze afspraak wordt ook wel een norm genoemd.

Er is sprake van een wederkerige cirkel.

DILEMMAKEUZE BEOORDELEN

De keuze die je voor een optie maakt, kan vanuit de diverse referentiekaders worden beoordeeld, bijvoorbeeld of je de wenselijke dan wel de juiste prioriteiten hebt gesteld. Of je de gevolgen correct hebt ingeschat voor jezelf en/of anderen.

De beoordeling van een gemaakte keuze heeft niet zozeer te maken met goed of fout, maar veel meer met de effectiviteit van de keuze en/of de eventuele bijkomende schade voor mens, dier of de omgeving.

Twee of meerdere (referentie-)kaders kunnen elkaar tegenspreken, waardoor de persoon met de ene pet op kiest voor optie A (en alle gevolgen hiervan) en met de andere pet op kiest voor optie B (en alle gevolgen). Dit kan leiden tot (innerlijke) conflicten, nieuwe problemen of zelfs gewetensnood.

Bij dilemma's die je als lastig ervaart, spelen er twee of meer (referentie-)kaders een rol, waardoor het moeilijk wordt om een eenduidig besluit te nemen.

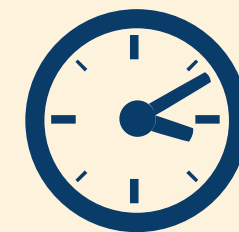
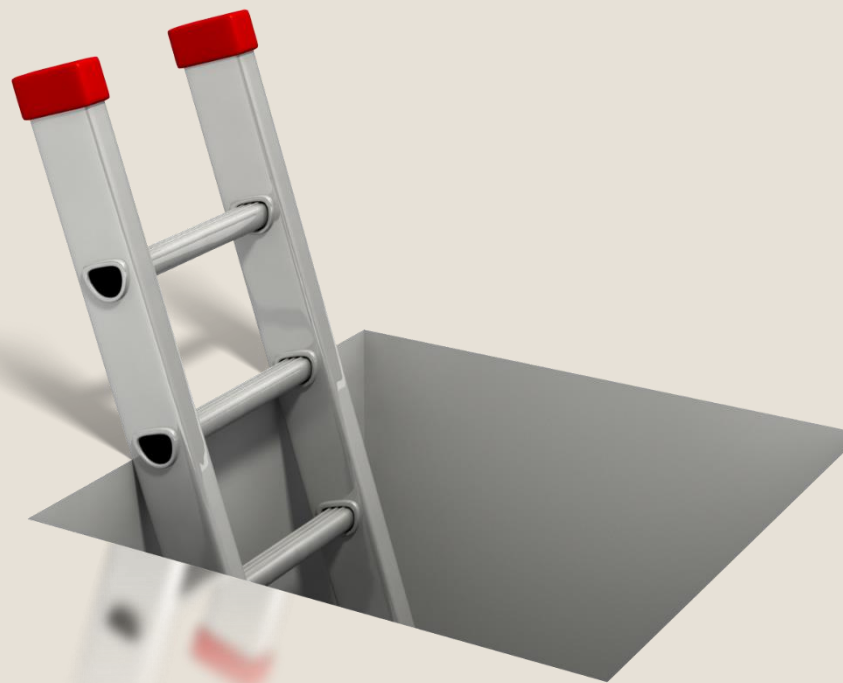

TWAALF KADERS

Binnen het Dilemmatorium is er gekozen voor een selectie van de twaalf meest voorkomende (referentie-)kaders. Het is goed om te beseffen dat er nog vele andersoortige kaders bestaan, die veelal persoons- en/of groepsgebonden zijn. Wat zijn de twaalf kaders?

1. Juridisch kader
2. Maatschappelijk kader
3. Persoonlijk kader
4. Team/groep kader
5. Levensbeschouwelijk/religieus kader
6. Politiek kader
7. Cultureel kader
8. Historisch kader
9. Psychologisch kader
10. Antropologisch kader
11. Generationeel kader
12. Ethisch kader

Kader 1

Het juridisch kader heeft betrekking op alle wetten, voorschriften en regelgeving die formeel is vastgesteld door bevoegde personen, instanties en/of overheden.

Kader 2

Het maatschappelijk kader heeft betrekking op de waarden en normen die in de samenleving worden erkend en geaccepteerd door het merendeel van de bevolking.

Kader 3

Het persoonlijk kader wordt gevormd door de belevingen, ervaringen, kennis, inzichten en de persoonsgebonden waarden en normen.

Kader 4

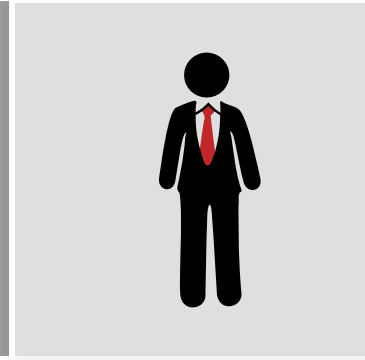
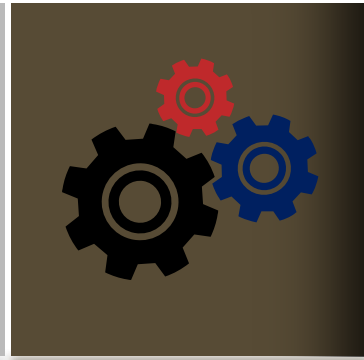
Het team/groep kader bestaat uit geërfde, ingebrachte en zelf bedachte waarden en normen, die de leidraad vormen voor het functioneren van het team/de groep en de afzonderlijke groepsleden.

Kader 5

Het levensbeschouwelijke en/of religieuze kader is opgebouwd uit de gestelde waarden en normen vanuit een leer, een overtuiging, een geloofsovertuiging, heilige teksten e.d.

Kader 6

Het politieke kader bestaat uit opvattingen, visies, theorieën, ideologieën et cetera, waaruit waarden en normen worden gedestilleerd die overeenstemmen met de politieke stroming, partij of doctrine.

Kader 7

Het culturele kader heeft betrekking op de waarden en normen die voortkomen uit een bepaalde cultuur en is ook gebonden aan die cultuur. Een cultuur bestaat uit gewoonten en (gedrags-)regels van een groep of een gemeenschap. Denk bijvoorbeeld aan motorbendes.

Kader 8

Het historisch kader heeft betrekking op [a] de waarden en normen in de samenleving m.b.t. het kijken naar de eigen geschiedenis, [b] de waarden en normen die golden tijdens een bepaald tijdvak van de eigen geschiedenis.

Kader 9

Het psychologisch kader wordt gevormd door de kennis en inzichten m.b.t. het functioneren van de menselijke geest en de hieruit voortvloeiende waarden en normen hoe een gezonde geest zou moeten functioneren.

Kader 10

Het antropologisch kader bestaat uit het menselijk functioneren binnen de gegeven omstandigheden, bijv. een nomadenstam in een woestijn. De waarden en normen vormen de leidraad voor het functioneren de persoon, groep, stam en/of volk.

Kader 11

Het generationele kader is opgebouwd uit de waarden en normen die gekoppeld zijn aan de opvoeding en de leefomstandigheden van een generatie. Deze waarden en normen worden vergeleken met die van andere generaties.

Kader 12

Het ethische kader bestaat uit (filosofische) opvattingen, visies, theorieën, et cetera, waaruit waarden en normen worden gedestilleerd die overeenstemmen met de aangehangen (filosofische) stroming.

DILEMMATORIUM

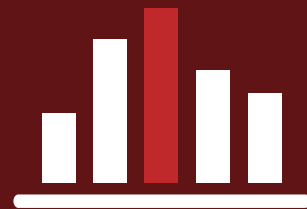
Met welke bril kijk je naar de wereld?

Je kunt dus op verschillende manieren kijken naar problemen, belevingen, ervaringen en ook naar dilemma's.

Het is zinnig om enerzijds van jezelf te weten vanuit welk kader je naar een dilemma kijkt en anderzijds proberen te achterhalen vanuit welk kader de ander het dilemma benadert.

Zo kunnen vele misverstanden, problemen en conflicten in de dop worden voorkomen!

DILEMMA KADERS

